

UZ POČETAK NOVE UMJETNIČKE SEZONE

Vruća jesen kulture

Što ćemo u sljedećim mjesecima gledati u muzejima i na kazališnim daskama, što ćemo slušati u koncertnim dvoranama?

Metropola priprema prave poslastice. Umjetnički paviljon svoju 120. obljetnicu od 3. će listopada proslaviti i s velikom izložbom Bukovca u još nepredstavljenom kontekstu, usporedno s platnima velikoga francuskoga slikara i Bukovčeva profesora Alexandera Cabanela, važnoga francuskog slikara kod kojega je Bukovac u Parizu studirao slikarstvo. Klovičevi dvori sezonu otvaraju tri ma retrospektivama: grafičarke Nevenke Arbanas u listopadu, slikara Nikole Reiserera u studenom, dok će u prosincu biti izložena platna Vladimira Becića. Moderna galerija pred kraj jeseni otvara retrospektivu Nikole Mašića, a Mimara u rujnu izlaže djela Izeta Đuzela.

Ljubitelji fotografije u prvoj će polovici rujna u sklopu Međunarodnog festivala fotografija Organ vida u MSU-u moći razgledati izložbu *Uključene, aktivne, svjesne – ženske perspektive danas*, s radovima dvadeset angažiranih umjetnica iz raznih krajeva, dok je u listopadu na programu izložba hrvatske hiperrealistice Jadranke Fatur. U studenom je na programu Andrija Maurović, čuveni autor stripa. HDLU od 26. listopada započinje obilježavanje svojih 150 godina izložbom *Okruženju usprkos*, a MUO će 25. listopada otvoriti *Izložbu hrvatskog dizajna 1718*.

U Splitu će se u listopadu i studenom na nekoliko lokacija održati 40. splitski salon, koji će pod naslovom *Umjetnost preživljavanja* tematizirati odnos tržišta i umjetnika. U Galeriji umjetnina otvara se pak izložba *Zašto je važno skupljati suvremenu umjetnost*, a posjetitelji će tijekom rujna ondje moći pogledati i *Inventuru* Marijana Molnara. Jesen u Rijeci donosi treću izložbu *Bijeg*, koja se bavi migracijama, njihovim uzrocima, povodima i posljedicama, u Muzeju moderne i suvremene umjetnosti u okviru zapaženoga projekta Risk Change.

Bogat kazališni program

Zagrebačku kazališnu sezonu otvara Festival svjetskog kazališta, koji će se održati od 15. do 29. rujna u Hrvatskom narodnom kazalištu. U programu 15. i 16. rujna uprizorit će se *Pet lakih komada* (*Five Easy Pieces*), u kojoj redatelj Milo Rau na pozornicu postavlja priču o životu belgijskog ubojice djece Marca Dutrouxa. Predstava *Macbettu* na programu je 21. rujna. Shakespeareov je *Macbeth* na sardinijskome dijalektu u režiji Alessandra Serre i produkciji Sardegna Teatra postavljen u maniri elizabetanskog kazališta. *Richard III.* u režiji

Thomasa Ostermeiera na programu je 28. i 29. rujna. Jedno je to od najranijih Shakespeareovih djela, u kojemu se redatelj ne ograničava samo na demonizaciju psihotičnog masovnog ubojice, već nudi portret moćne društvene elite rastrgane unutarnjim nemirima, iz kojih se pojavljuje izopačeni diktator. HNK u Zagrebu prvu pre-

mijeru postavlja 13. listopada, a riječ je o adaptaciji američke drame *Mačka na vrućem limenom krovu* Tennesseeja Williamsa u režiji Paola Magellija. Ove jeseni na daskama HNK-a gledat ćemo i novi Gavranov komad *Svaki tvoj rođendan*, koji je režirao Rene Medvešek, a na repertoaru će se naći i premijera drame *Glumica* Pascala Ramberta, s Almom Prica u glavnoj ulozi. U pripremi je i praižvedba *Antigone* Slavoj Žižeka, a najavljena je i premijera Čehovljeva klasika *Tri sestre*, u režiji Bobe Jelčića.

Thomas Ostermeier

Gavella sezonu započinje 14. rujna premijerom crne komedije *Pijani*, u režiji Vite Taufera, dok je premijera komedije *Kako je počeo rat na mom otoku* zakazana za 3. listopada. U nastavku sezone na repertoaru je Marinkovićev *Kiklop* u režiji Zlatka Svibena i predstava *Stela, poplava* mladog autora Dine

Pešuta (red. Selma Spahić). Za kraj sezone Gavella najavljuje premijeru *Borba i dosada: kratka povijest rock & rolla* Borivoja Radakovića, koju će režirati K. Dolencić. Kazalište Kerempuh sezonu počinje praižvedbom romana *Blue Moon* Damira Karakaša 28. listopada, koji će uprizoriti redatelj Boris Liješević. U prosincu će biti prikazana osebujna priča *Elling* iz pera Simona Benta u režiji Hrvoja Korbara, a u siječnju će na Kerempuhove daske stići komad *Raspad sistema*, koji potpisuje Borko Perić. Mislav Brečić u veljači u Kerempuhu režira tekst Richarda Harrisa *Smijeh*, a posljednju premijeru u sezoni *Ja od jutra nisam stao* autorice Une Vizek režirat će Nana Šojlev. Zagrebačko kazalište mladih 15. rujna sezonu otvara kazališnom adaptacijom filmske uspješnice *Proba orkestra* u režiji Edvina Liverića, dok je za 27. listopada najavljena premijera *Huddersfielda*, koju će prema tekstu Uglješe Šajtinca režirati Rene Medvešek. ZKM-ova će publika 15. prosinca moći vidjeti autorski projekt Mađara Arpada Schillinga, jednog od naj-

Miro Gavran

boljih europskih redatelja i kazališnog aktivista, a za veljaču se priprema premijera predstave *Mladež bez boga*, koju prema motivima Ödöna von Horvatha i u koprodukciji s Montażstrojem i ADU režira Borut Šeparović. Za kraj sezone u ZKM-u najavljena je koprodukcija sa Schauspiel Stuttgart i Nowy teatrom u Varšavi.

Zbog adaptacije gledališta u matičnoj zgradi na Kaptolu, kazalište Komedija započinje sezonu 3. listopada na drugoj sceni u Jazz&cabaret klubu Kontesa na Trgu bana Jelačića, gdje će Marko Juraga postaviti melodramu *39 stepenica*. Među nadolazećim premijernim naslovima nalazi se i *Tu-*

lum u samostanu, praižveden 2009. u Royal Court Theatreu u Londonu, u režiji Aide Bukvić, a od veljače će se prikazivati i farsa Mate Matišića *Legenda o svetom Muhli*. Za ožujak je najavljena rock-opera *Jesus Christ Superstar*, u režiji Damira Lončara. Komedija zatvara sezonu predstavom *Zaljubljeni Shakespeare*, koja, u režiji Stanislava Slovaka.

Zbivanja diljem Hrvatske

Nova ravnateljica riječke Drame Renata Carola Gatica najavila je naslov *Michelangelo* kojeg će prema *Michelangelu Buonarro-tiju* Miroslava Krležu, točno 100 godina nakon što je napisan, na scenu postaviti slovenski redatelj Sebastijan Horvat, a na daskama riječkog HNK-a bit će postavljen *Regoč* Ivane Brlić Mažuranić u režiji Olje Lozica. HNK u Osijeku najavljuje premijere triler *Emet* prema tekstu Ivane Šojat, Shakespeareovu tragediju *Othello* i Feydeauovu komediju *Buba u uhu*, te tragikomediju *Richard III Grbavi* Damira Mađarića, koja će biti prikazana na noćnoj sceni. Varaždinski će HNK od listopada prikazivati Sofoklovu tragediju *Filoktet* u režiji Ozrena Prohića, nakon čega slijedi adaptacija romana *Troji-*

Vlaho Bukovac, *Autoportret*, 1897.

ca u Trnju Pavla Pavličića. U povodu 145. obljetnice zgrade kazališta, u prosincu će se premijerno prikazati predstava *Cajger na cajgeru* Vesne Kosec-Torjanac, te komedija Čini barona Tamburlana nepoznatog autora i Williamsa *Tramvaj zvan žudnja*. Na sceni Rogoz priprema ju se komadi *Ludak i optica* Stanislaw Ignacy Witkiewicza te *Terminus* Marka O'Rowea.

Kulturni centar Travno ove godine na više lokacija u Zagrebu priprema 51. PIF, međunarodni festival kazališta lutaka, koji će se održati od 15. do 21. rujna. Našim najmladima Dječje kazalište Žar ptica priprema prvu premijernu predstavu *Gulliver* Jonathana Swifta, koja će u režiji Saše Božića i Ksenije Zec biti premijerno izvedena 27. rujna. Na sceni Zagrebačkog kazališta lutaka pripremaju se četiri premijere: *Pinocchio* Carla Collodija, *Mačak u čizmama* Charlesa Perraulta, *Cvildreta* braće Grimm i *Bubamarac* Jelene Popović.

Iz niza nadolazećih glazbenih događaja u ovoj prigodi izdvajamo Samoborsku glazbenu jesen (22. do 30. rujna) te Varaždinske barokne večeri (21. rujna do 3. listopada), u kojemu je zemlja partner Japan. U listopadu je na rasporedu desetodnevni Zagrebački međunarodni festival komorne glazbe (Zagreb kom). Ugostit će brojne zvijezde, poput svjetski poznate klarinetistice Sharon Kam,

Petrit Čekua

njemačke violončelistice i renomirane solistice Tanje Tetzlaff, violinista Stefana Milenkovića te gitarista Petrita Čekua. U Dubrovniku će se tijekom cijelog rujna održavati niz kulturnih zbivanja, među kojima je i Jeseni glazbeni moskar, koji počinje 27. rujna i traje do 12. listopada te u organizaciji Dubrovačkog simfonijskog orkestra publici nudi raznolik program.

Umjetnost sa svojim bojama nakon dugog toplog ljeta prognozira i vruću jesen. U ponudi se može naći za svakoga ponešto.

JELENA SAVIĆ